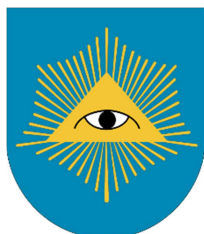

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48)71/3590509, kom. 0501475117
NIP 8981635959, REGON 932773864

GEOPLAN

Inwestor:

GMINA CHEŁM ŚLĄSKI
ul. Konarskiego 2
41-403 Chełm Śląski

Temat:

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA TERENU W REJONIE ULIC KOLBERGA, WIOSENNEJ
I TECHNIKÓW**

Zakres dokumentów:

Prognoza oddziaływania na środowisko

Data:

27 kwietnia 2018 r.

Zespół autorski:

mgr inż. Adrian Luszka – upr. Z-381/KW/247/2014 główny projektant

mgr inż. Katarzyna Matusiak - projektant

mgr inż. Maciej Niźborski - projektant

mgr Tomasz Miłowski - spec. z zakresu ochrony środowiska

mgr inż. Ewa Smolińska - mł. as. projektanta

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	4
1.1	CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.2	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
1.3	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU ..	5
1.4	USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2.	CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	7
2.1	POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	7
2.2	BUDOWA GEOLOGICZNA	7
2.3	WODY POWIERZCHNIOWE	7
2.4	WODY PODZIEMNE	8
2.5	KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE	9
2.6	UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ.....	9
2.7	GLEBY	11
2.8	ZASOBY NATURALNE	11
2.9	PRZYRODA OŻYWIONA	17
2.10	OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	12
2.11	KRAJOBRAZ	12
2.12	ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	12
2.13	STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	12
2.14	JAKOŚĆ KLIMATU AKUSTYCZNEGO	12
3.	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	12
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	12
5.	SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU.....	13
5.1	WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	13
5.2	WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	13
5.3	WPŁYW NA KLIMAT	13
5.4	WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU	14
5.5	WPŁYW NA GLEBY	14
5.6	WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE	14
5.7	WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ	14
5.8	WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.....	15
5.9	WPŁYW NA KRAJOBRAZ.....	15
5.10	WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	15
5.11	WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.....	15
5.11.1	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	15
5.11.2	KLIMAT AKUSTYCZNY	16
5.11.3	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	16
5.11.4	GOSPODARKA ODPADAMI	16
5.11.5	TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	17
5.11.6	ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI.....	17
6	PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	17
7	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	17
8	MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000.....	18

9	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	18
10	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	20
11	LITERATURA.....	22
12	DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA.....	22

Spis rysunków

Rys. 1 **Położenie geograficzne**

Rys. 2 **Wskazanie terenów z możliwością urbanizacji**

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2018 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko sporządzonego w 2018 r. projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski dla terenu w rejonie ulic Kolberga, Wiosennej i Techników.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenów ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja jego ustaleń na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera:

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęte Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;
- Na analizowanym obszarze brak jest obowiązującego mpzp;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zapoznano się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu;
- zapoznano się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą;
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych;
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą (w kwietniu 2018 r.);
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Sporządzając niniejszą prognozę, nie dostrzeżono celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa międzynarodowego, wspólnotowego oraz krajowego, które odnosiłyby się bezpośrednio do obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, tak pod względem geograficznym, jak i funkcjonalnym. Jednak należy zwrócić uwagę na to, że prawodawstwo krajowe, międzynarodowe i wspólnotowe w sposób mniej lub bardziej abstrakcyjny formułuje określone zasady postępowania (np. nakazy i zakazy). Odnoszą się one również do zagadnień z zakresu ochrony środowiska związanych ze stanowieniem prawa miejscowego.

Na szczeblu krajowym do najważniejszych aktów prawnych, uwzględnionych w projekcie planu, zawierających cele ochrony środowiska należą:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1987 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1289 ze zm.),

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.).

Podkreślenia wymaga, że jednym z podstawowych celów wspólnotowych w zakresie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny wpływu na środowisko planów i programów, jest przeprowadzenie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji projektowanego dokumentu w oparciu o przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30). W granicach sporządzenia mpzp nie ma obszarów sieci Natura 2000, których podstawą wyznaczania są przepisy prawa wspólnotowego – tzw. Dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej. Podsumowując, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które w świetle art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.) – ustala się obligatoryjnie w planie, oparte są na normach prawa krajowego, zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Do realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XXXIX/225/2018 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ulic Kolberga, Wiosennej i Techników. Jego celem jest niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są do tego przewidziane w obowiązującej Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na obszarach przewidzianych pod urbanizację. W projekcie mpzp ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

US – teren zabudowy usług sportu i rekreacji;

ZD – teren rodzinnych ogrodów działkowych;

R – teren rolniczy;

ZNU – teren zieleni nieurządzonej;

ZL – teren lasu;

WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych;

KSp – teren parkingów powierzchniowych;

KDZ – teren dróg publicznych klasy zbiorczej;

KDW – teren dróg wewnętrznych;

IG – teren infrastruktury gazowniczej;

IPT – teren infrastruktury technicznej.

Projekt miejscowego planu przede wszystkim utrwała rolniczy oraz przyrodniczy charakter obszaru, wyznaczając tereny: rolnicze, rodzinnych ogrodów działkowych, zieleni nieurządzonej, lasu i wód powierzchniowych śródlądowych. Sankcjonuje także istniejące tereny infrastruktury technicznej oraz usług sportu i rekreacji, a także zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dodatkowo poszerzając jej zasięg jedynie w rejonie ul. Kolberga na obszarze ruderalnych nieużytków. Na analizowanym obszarze nie obowiązuje żaden plan miejscowy. W takich okolicznościach proces zabudowywania terenów przebiega na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Instrument ten uznaje się za niedoskonały z punktu widzenia zrównoważonej polityki przestrzennej, w

związku z czym uchwalenie analizowanego planu pozwoli na racjonalne gospodarowanie przestrzenią w oparciu o wymagania ład przestrzennego.

Spośród pozostałych uwarunkowań przyrodniczych w projekcie uwzględniono występowanie strefy archeologicznej, złóż węgla kamiennego oraz obszaru i terenu górniczego. Nie występują tu jakiegokolwiek formy ochrony przyrody oraz zjawiska powodziowe, czy osuwiskowe. Na obszarze przewidzianym do urbanizacji nie wyróżnia się również stanowisk roślin chronionych czy cennych siedlisk przyrodniczych, a ustalenia planu nie przyczynią się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Niezwykle istotnym ustaleniem jest ochrona przed zabudową doliny Mąkowca i Pacwowych Stawów, pozwalająca na zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych tego obszaru.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 75 ha, zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w północnej części gminy Chełm Śląski. Jego południową granicę wyznacza ul. Techników, zaś zachodnią ul. O. Kolberga oraz linia kolejowa nr 138 relacji Oświęcim - Katowice. Północna granica prowadzi linią lasu, będącą jednocześnie granicą administracyjną z gminą Imielin, natomiast wschodnia przebiega równolegle do ul. Wiosennej, w odległości ok. 40 metrów na zachód od niej.

W ujęciu regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1) i mezoregionie Pagóry Jaworznickie (341.14).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Tak na analizowanym obszarze, jak i w granicach całej gminy w podłożu występują kolejno warstwy karbońskie, triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Utwory karbonu mają charakter fałdowo-blokowy. Piętro to w całości jest stosunkowo słabo zbadane i trudno jest wydzielić w jego obrębie jednostki tektoniczne. Dobry stopień rozpoznania cechuje tylko warstwy przypowierzchniowe karbonu górnego, które poddane są eksploatacji górniczej w kopalniach węgla kamiennego. Osady mezozoiczne należą do alpejskiego piętra strukturalnego i reprezentowane są przez utwory triasu. Piętro to ma charakter pokrywowy, pokrywając wyspowo najwyższe wzniesienia. Osady mezozoiczne zostały pocięte licznymi uskokami w czasie trwania orogenezy alpejskiej. Tektonika tych pokryw jest prawdopodobnie odzwierciedleniem struktur zrębowo-uskokowych starszego podłoża. Pod względem tektonicznym obszar gminy znajduje się w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które oddzielone stopniami uskoków przechodzi ku północy w Zapadlisko Górnośląskie. Występowanie obszaru w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego powoduje powszechność występowania w obniżeniach utworów trzeciorzędowych (miocen – baden), pokrywających zwartą warstwą dużą część gminy oraz analizowany obszar.² Warstwy trzeciorzędowe zalegają miększą warstwą ilów, mułków, piasków i piaskowców, które zaliczane są do warstw skawińskich, wielickich i grabowieckich, nie odsłaniają się jednak na powierzchni. Powierzchniową budowę geologiczną analizowanego obszaru tworzą rozległe pola piasków i żwirów lodowcowych i wodnolodowcowych, deponowane tu w trakcie Zlodowacenia Środkowopolskiego.³ W dolinie Mąkowca, która znajduje się w centralnej części planu, występują namuły dolin rzecznych deponowane w holocenie, a więc także i współcześnie.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody płynące i stojące

Przez centralną część obszaru przepływa ciek Mąkowiec, którego źródła znajdują się nieopodal, na północ od granic analizowanego obszaru, na leśnych terenach miasta Imielin. Mąkowiec, po przyjęciu wód Dopływu spod Błędowa uchodzi do Potoku Goławieckiego, który z kolei

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

² Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1978;

³ Biernat S., Kryszowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

wpływa bezpośrednio do Wisły, już na terenie miasta Bieruń. Na Mąkowcu ulokowane zostały Pacwowe Stawy, na które składa się ciąg trzech zbiorników o powierzchniach: ok. 1,3 ha, 2,1 ha oraz 5 ha. Pierwszy z ww. stawów znajduje się poza zachodnią granicą opracowania oraz linią kolejową. Wszystkie użytkowane są przez Koło Polskiego Związku Wędkarskiego nr 17 Imielin jako stawy wędkarskie. Cechuje je pozbawienie pasów szuwarów czy większych trzcinowisk, w celu umożliwienia dostępu wędkarzom, ale zdarzają się tu również powierzchnie o bardziej naturalnym charakterze.

Jednolite części wód powierzchniowych

Mąkowiec został wydzielony jako Jednolita Część Wód Powierzchniowych nr PLRW 20006211949 Potok Goławiecki, w zasięgu której zlewni znajduje się cały analizowany obszar. Wydzielona nazwa może być myląca, ale do JCWP Potok Goławiecki włączono wszystkie dopływy tego potoku pod jedną nazwą.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym obszarze nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które wskazywane byłyby przez KZGW na mapach z 2015 r., ani jakiegokolwiek inne zagrożenia powodziowe.

Ujęcia wód powierzchniowych

Na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego nie znajdują się ujęcia wód powierzchniowych ani ich strefy ochronne.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków⁴ analizowany teren znajduje się w Regionie Górnośląskim XVI oraz podregionie Łaziskim XVI 3. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory karbonu, ale znaczenie mają również utwory czwartorzędowe i triasowe. Na przedmiotowym obszarze w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędowych oraz karbońskich, jednak za piętro użytkowe uznano jedynie karbońskie, w którym wydzielono jednostkę hydrogeologiczną⁵ 4Q/bC₃.

Czwartorzędowe piętro wodonośne

Osady czwartorzędowe należą do najbardziej zróżnicowanych pod względem litologicznym, co powoduje, iż charakteryzują się także wielorakimi warunkami hydrogeologicznymi. Najlepsze warunki dla gromadzenia wody występują w miejscach występowania utworów fluwialnych i fluwioglacjalnych (piaski i żwiry). W podłożu tych piasków występują miększe warstwy nieprzepuszczalne czwartorzędu i trzeciorzędu. Zwierciadło wody w piętrze czwartorzędowym utrzymuje się na głębokościach rzędu 0 do 2 m w obrębie dolin oraz odpowiednio głębiej w zasięgu wyniesień i ujawnia wahania zależne od stanu opadów atmosferycznych, dochodzące w ostatnich latach nawet do kilku metrów. Największe miąższości wód czwartorzędowych występują w obrębie dolin kopalnych, wypełnionych piaszczysto-żwirowymi utworami czwartorzędowymi. Zasilanie poziomów wodonośnych odbywa się na całej powierzchni występowania utworów czwartorzędowych. W strefach drenażu dolin może mieć miejsce zasilanie lateralne i pionowe ascenzyjne ze starszych wiekowo poziomów wodonośnych.

Karbońskie piętro wodonośne

W profilu hydrogeologicznym karbonu górnego występują zespoły oddzielnych poziomów wodonośnych zbudowanych z piaskowców i mułowców, które z miąższościami od kilku do kilkudziesięciu metrów, są od siebie izolowane wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. W obszarach sedymentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach uskokowych oraz w zasięgu obszarów eksploatacji górniczej obserwuje się łączność hydrauliczną między poszczególnymi poziomami. Karbońskie poziomy wodonośne charakteryzują się zróżnicowanymi właściwościami i parametrami hydrogeologicznymi. Zasilanie karbońskich poziomów wodonośnych

⁴ Józwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Gatlik J., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1997 r.;

następuje na ich bezpośrednich wychodniach lub poprzez przepuszczalne utwory czwartorzędu, trzeciorzęd i triasu. Intensywność zasilania jest zależna od warunków przykrycia i przepuszczalności utworów nadległych. Maksymalne zasilanie zachodzi poprzez silnie wodonośne utwory czwartorzędu występujące w dolinach rzecznych rzek współczesnych i dolinach kopalnych. Podstawę drenażu karbońskich poziomów wodonośnych w warunkach naturalnego środowiska stanowiły doliny rzek, głównie Przemszy i jej dopływów, zaś głębokość drenażu nie przekraczała 150 m. Obecnie jego podstawę stanowią wyrobiska górnicze kopalń węgla kamiennego. Na obszarze gminy poziom ten jest drenowany przez KWK „Ziemowit” i KWK „Piaś”, które pompują z poziomu karbońskiego znaczne ilości wody. Utwory karbońskie zawierają wody zwykłe o typie szczelinowo-porowym, które występują głównie w piaskowcach, rzadziej w zlepieńcach. Poziomy wodonośne, z uwagi na przewarstwienia piaskowca utworami nieprzepuszczalnymi, występują wielowarstwowo.

Na analizowanym obszarze potencjalna wydajność studni wierconej jest niska i wynosi $> 10 \text{ m}^3/\text{h}$, zaś zasoby dyspozycyjne jednostkowe zostały określone pomiędzy 100 a $200 \text{ m}^3/24\text{h}/\text{km}^2$. Stopień zagrożenia tych wód oceniono na średni, co uwarunkowane jest słabą izolacją, oraz obecnością ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód również jest średnia, wymagają one prostego uzdatnienia. Parametry obu jednostek hydrogeologicznych przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Główne parametry jednostek hydrogeologicznych

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Mięszość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
4Q/bC ₃ ll	Q-C	71,7	15,3	85	419	176

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej, na analizowanym obszarze nie występują tak główne, jak i lokalne zbiorniki wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych

W podziale na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), zachodnia część analizowanego obszaru znajduje się w JCWPd nr 157, zaś część wschodnia - JCWPd nr 146.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym obszarze nie znajdują się ujęcia wód podziemnych ani ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT I WARUNKI TOPOKLIMATYCZNE

Według podziału Polski na dzielnice rolniczo – klimatyczne analizowany obszar leży w obrębie dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, gdzie średnioroczna temperatura powietrza wynosi 8°C , czas zalegania pokrywy śnieżnej dochodzi do 100 dni, a długość okresu wegetacyjnego waha się od 200 do 210 dni. Roczne sumy opadów kształtują się na poziomie 750 - 850 mm. W ciągu roku przeważają wiatry zgodne z ogólną cyrkulacją atmosferyczną, a ich kierunek jest dodatkowo modyfikowany przez rzeźbę terenu. Wskutek powyższego zaznacza się przewaga wiatrów zachodnich, południowo-zachodnich i wschodnich o średnich prędkościach od 3 do 4 m/s.⁶

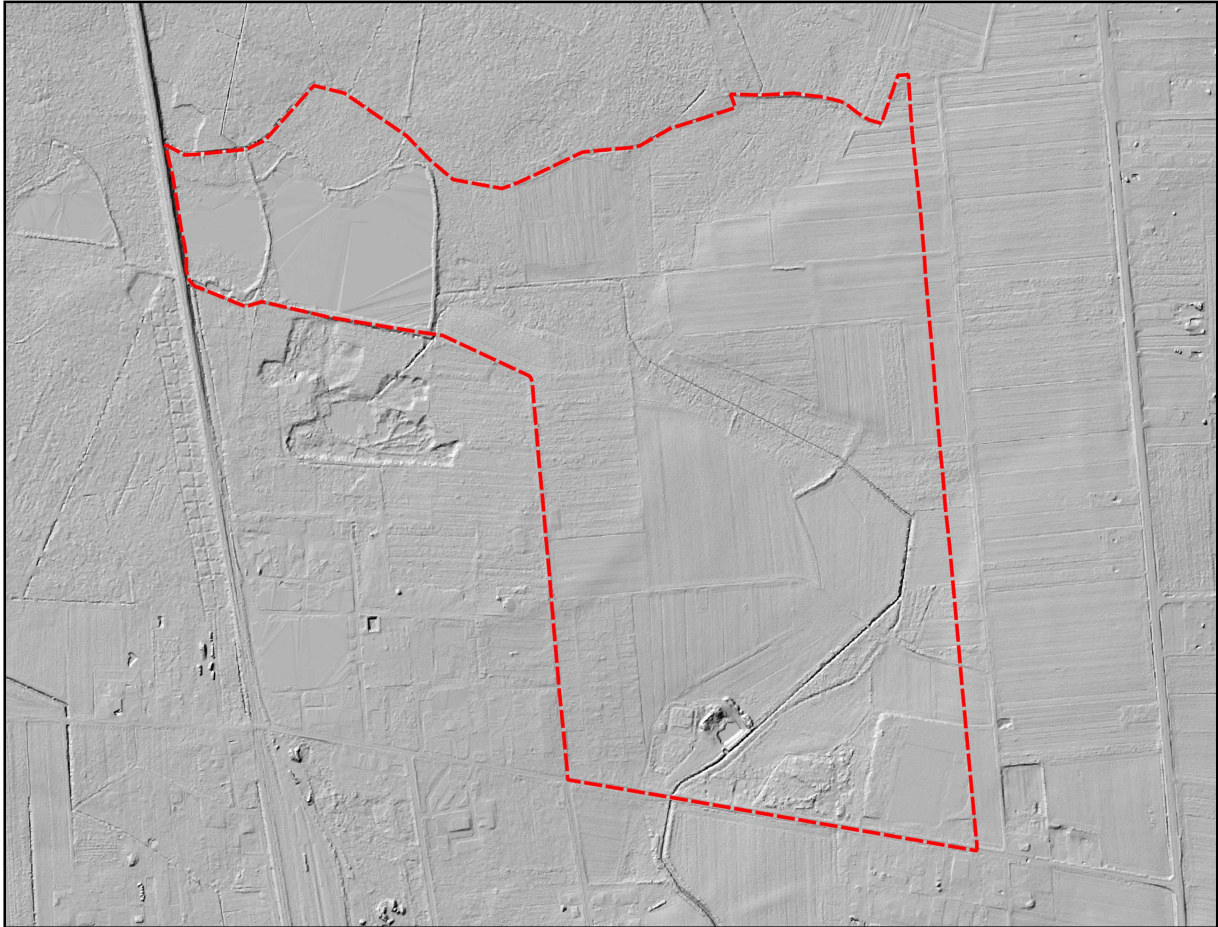
2.6 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE, OSIADANIA TERENU NA SKUTEK EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ

Ukształtowanie terenu

Cały teren objęty opracowaniem wchodzi w skład mezoregionu Pagórów Jaworznickich. Obszar wyżynny Pagórów Jaworznickich stanowi ciąg zrębów tektonicznych zbudowanych z utworów triasu, spod których lokalnie odsłaniają się skały karbonu górnego. W ich zasięgu wydziela się Pagóry Imielińskie oraz Pagóry Łędzińskie. Wysokości pagórów przekraczają 300 m n.p.m. Wśród nich

⁶ Absalon i in. Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, GGK, Warszawa, 2002 r.;

wyróżniają się triasowe ostańce denudacyjne: Góra pod Wiankiem (357 m n.p.m.), Wójtowa Góra (316 m n.p.m.), Lipie (308 m n.p.m.), Korzeniec (310 m n.p.m.), Grodzisko (313 m n.p.m.) i Wzgórze Skała (lub Górka Cmentarna, 291 m n.p.m.), Smutna Góra (284 m n.p.m.). Wszystkie ww. formy znajdują się poza granicami analizowanego obszaru i nie są niego widoczne. Między pagórami występują rozległe równiny wodnolodowcowe o wysokościach od 240 do 270 m n.p.m. i doliny rzeczne, w dnach których występują utwory holocenu. Analizowany obszar usytuowany jest właśnie w obrębie takiej równiny wodnolodowcowej, w której lokalnym obniżeniu płynie Mąkowiec. Ciek ten przecina centralną część obszaru, zaś część wschodnia i zachodnia stanowią skrzydła doliny. Stawy Pacwowe i Mąkowiec usytuowane są w części północno-zachodniej na wysokości ok. 247 m n.p.m. Mąkowiec w części południowej, w rejonie ul. Techników opuszcza analizowany obszar na wysokości ok. 240 m n.p.m. Wyżej położone skrzydła doliny, a więc rejon ul. Kolberga i ul. Wiosennej, usytuowane są na wysokości ok. 245 - 248 m n.p.m.

Rysunek 1 Ukształtowanie analizowanego terenu na podstawie Numerycznego Model Terenu

Zjawiska osuwiskowe

Na analizowanym obszarze nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Osiadania terenu związane z działalnością górnictwem

W głębokim podłożu analizowanego obszaru znajduje się złoża węgla kamiennego Ziemowit. Dla potrzeb jego eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy Lędziny I. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w opracowaniu ekofizjograficznym problemowym z 2007 r.⁷, w podłożu analizowanego obszaru eksploatacja była już prowadzona, co doprowadziło do odkształceń terenu, w tym występowania lokalnych podtopień w dolinie Mąkowca. Jednocześnie przekazane przez KWK Ziemowit dane wykładają, iż wydobycie będzie kontynuowane, co może doprowadzić do powstania

⁷ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

dalszych osiadań i odkształceń. W przypadku realizacji zabudowy zalecane jest każdorazowe uwzględnienie aktualnych czynników geologiczno-górnicznych. Informacje na ich temat można pozyskać w zakładzie górniczym.

2.7 GLEBY

Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą na niemal całym analizowanym obszarze występują gleby w typie czarnych ziem. Jedynie w jego niewielkiej północno-wschodniej części zlokalizowane są gleby brunatne wylugowane i kwaśne. Wszystkie gleby w dolinie Mąkowca zostały zaliczone do kompleksu użytków zielonych średnich. W części południowo-zachodniej (rejon ogródków działkowych) występują kompleksy zbożowo pastewne słabe (9), w części północno-wschodniej - kompleksu żytniego dobrego (5). Według mapy bonitacyjnej gleb występują tu głównie grunty orne, pastwiska i łąki słabszych klas: RV, łV i VI oraz Ps V i VI. Jedynie miejscami wyróżnia się nieco lepsze jakościowo gleby klasy RIVb. Pomimo ww. właściwości gleby te w zdecydowanej większości pozostają w użytkowaniu, jedynie bardziej podmokłe fragmenty są ugorowane. W części południowo-wschodniej obszaru znajduje się ogród działkowy „Nowość”, również pozostający w zagospodarowaniu rolniczym, zgodnie ze specyfiką tego typu obiektów.

2.8 ZASOBY NATURALNE

W głębokim podłożu analizowanego terenu wydzielono złożę węgla kamiennego Ziemowit (ID Midas 374). Dla potrzeb jego eksploatacji utworzono obszar i teren górniczy Łędziny I. Cały mpzp znajduje się w granicach złoża, obszaru i terenu górniczego. W przeszłości miały tu miejsce wpływy eksploatacji, możliwe jest ich wystąpienie również w przyszłości, gdyż przedsiębiorca górniczy w dalszym ciągu przewiduje udostępnianie tego złoża.

Ziemowit ID Midas 374⁸ Złożę Ziemowit zajmuje centralną i północno-zachodnią część gminy. Występuje tu 48 pokładów węgla kamiennego, o średniej łącznej miąższości 56 m, należących do warstw łaziskich i orzeskich. Grubość interwału udokumentowanego wynosi od 423 m do 1000 m. Są to węgle energetyczne. Średnia zawartość popiołu w węglu wynosi 14,4%, siarki całkowitej – 1,55%, zaś wartość opałowa 24030 kJ/kg. Jako kopaliny towarzyszące występują tu łupki ogniotrwałe w formie przerostów o grubości od 0,5 cm do 15 cm oraz metan pokładów węgla. Złożę to jest eksploatowane przez KWK Ziemowit, a dla potrzeb wydobywania utworzono obszar i teren górniczy Łędziny I i Imielin I. Obiekt zakładu górniczego znajduje się poza granicami Chelma Śląskiego, w granicach sąsiedniej gminy Łędziny.

2.9 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany obszar położony jest w dolinie Mąkowca oraz na jej skrzydłach. W części południowo-zachodniej znajduje się Rodzinny Ogród Działkowy „Nowość”, w południowo-wschodniej - teren boiska sportowego wraz z zapleczem. Wzdłuż ul. Kolberga, w zachodniej części obszaru występuje kilka powstałych w ostatnim czasie budynków mieszkaniowych jednorodzinnych, zaś na północnym zachodzie - tzw. Pacwowe Stawy, wykorzystywane przez koło wędkarskie. Przeważnie są one pozbawione pasów szuwarów czy większych trzcinowisk, co ma umożliwić dostęp wędkarzom, ale zdarzają się tu również powierzchnie o bardziej naturalnym charakterze. Najciekawszym pod względem przyrodniczym obiektem związanym ze stawami jest teren położony na wschód od grobli ostatniego ze stawów. Znajdują się tu podmokłe zadrzewienia o charakterze łągowym z olchą czarną i wierzbami. Na pozostałym obszarze doliny Mąkowca występują głównie grunty orne oraz powierzchnie łąk i pastwisk. W niższych położeniach, które zostały zawilgocone na skutek zmian ukształtowania związanych z podziemną eksploatacją górniczą, występują fragmenty trzcinowisk i zadrzewień o charakterze łągowym. W południowej części doliny Mąkowca, w rejonie ul. Techników, znajdują się zabudowania oczyszczalni ścieków.

⁸ Informacje dotyczące złóż na podstawie Strzezińska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r. oraz Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

Stawy Pacwowe oraz dolina Mąkowca cechują się walorami przyrodniczymi, które determinują potrzebę ich ochrony. Nie występują tu szczególnie duże wartości przyrodnicze, niemniej jednak dolina cieków, jak każdy tego typu obiekt, winna być pozostawiona wolna od zabudowy.

2.10 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.). Stawy Pacwowe były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym⁹, jak i w suikzp gminy.¹⁰ Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednie byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny. Ważne jest by teren doliny pozostał wolny od zabudowy.

2.11 KRAJOBRAZ

Na analizowanym obszarze dominuje krajobraz rolniczy, choć miejscami pojawiają się tereny, gdzie widoczny jest inny typ zagospodarowania. Od strony ul. Kolberga widoczna jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zaś w części południowo-wschodniej boisko sportowe wraz z zabudowaniami. Na północnym-zachodzie znajduje się otoczony lasem zespół Pacowych Stawów. Występuje tu ciekawy, harmonijny krajobraz z interesującym domknięciem krajobrazowym w postaci ściany ww. lasu. Ciekawie prezentują się również otwarte tereny rolne oraz dolina Mąkowca, widziane od strony północno-wschodniej, z ul. Wiosennej. Generalnie dużą wartością krajobrazową obszaru jest występowanie rozległych powierzchni, które nie są zaburzone nieharmonijnymi elementami i umożliwiają prowadzenie dalekich obserwacji.

2.12 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w rejestrze zabytków lub w ewidencji zabytków. Wyjątek stanowi tu stanowisko archeologiczne 15/101-49 AZP, które zostało wskazane w projekcie planu – zarówno na jego rysunku, jak i w części tekstowej.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze brak jest obowiązujących mpzp, zatem w związku z położeniem przedmiotowego terenu w pobliżu różnych typów zabudowy, realizacja nowej byłaby możliwa na drodze decyzji o warunkach zabudowy, na podstawie tzw. „zasady dobrego sąsiedztwa”. Tak więc w przypadku braku realizacji ustaleń projektowanego planu, obszar ten zostałaby zabudowany w sposób niekontrolowany. Istniałaby możliwość realizacji zabudowy z dopuszczeniem pewnej dowolności, skutkującej powstaniem obiektów, które nie współgrałyby z otoczeniem lub byłyby lokalizowane niezgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ochrony ładu przestrzennego.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze objętym mpzp nie zdiagnozowano problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w tym związanych z występowaniem obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., gdyż takowe w jego granicach nie występują. Pacwowe Stawy oraz dolina Mąkowca ze względu na swoje walory krajobrazowe i przyrodnicze, powinny zostać objęte ochroną prawną. Ustalenia planu dążą do ochrony doliny poprzez ograniczenie możliwości jej zabudowy.

⁹ Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

¹⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, a w szczególności takich, które kolidowałyby z istniejącymi stawami czy ciekami, powodując ich likwidację. Dolinę Mąkowca i Pacwowe Stawy pozostawia się w użytkowaniu przyrodniczym. Powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. Kolberga wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków, jednak jest to problem marginalny, biorąc pod uwagę fakt niemal całkowitego skanalizowania gminy oraz niewielkie powierzchnie terenów przeznaczone do urbanizacji. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom, projekt planu ustala następujące zasady dotyczące gospodarki wodno-ściekowej:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr V/14/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 października 2015r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 4 listopada 2015r., poz. 5434);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

Podsumowując – w związku z nowo wprowadzanymi funkcjami oraz ustalonym nakazem odprowadzania ścieków systemem kanalizacji sanitarnej, nie przewiduje się zagrożenia wód powierzchniowych. W sąsiedztwie i częściowo na terenie objętym planem znajduje się już infrastruktura kanalizacyjna, co minimalizuje jakiegokolwiek zagrożenie.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze nie występuje żaden Główny Zbiornik Wód Podziemnych, jednak wyróżnia się tu użytkowe poziomy wodonośne w utworach karbońskich i czwartorzędowych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą, przedstawione już powyżej, zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. W związku z ustaleniami planu oraz jego charakterem, nie przewiduje się zagrożenia tego elementu środowiska.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

Na analizowanym obszarze, w miejscach gdzie brak jest zabudowy, obecnie istnieją głównie grunty rolne. Realizacja różnego typu funkcji związanych z urbanizacją w żaden sposób nie będzie negatywnie oddziaływać na klimat gminy jako całości, jednak w wyniku zwiększenia powierzchni zabudowanej o zupełnie innym niż obecny współczynniku pojemności cieplnej i albedo oraz w wyniku

zwiększenia szorstkości terenu, niewątpliwie zmianie ulegnie topoklimat lokalny. Występujący w miejscach obecnie niezagospodarowanych topoklimat terenów otwartych zostanie zastąpiony topoklimatem odpowiednim dla terenów zabudowanych. Dotyczyć to będzie jedynie niewielkiego obszaru wzdłuż ul. Kolberga.

Podsumowując, nie przewiduje się istotnie oddziałujących na omawiany komponent środowiska zmian związanych z realizacją ustaleń planu, niemniej lokalnie mogą nastąpić przekształcenia topoklimatu, jednak ze względu na niewielką skalę nowych terenów będą one miały charakter nieznaczny. Duże powierzchnie rolne oraz stawy pozostawia się wolne od zabudowy, co będzie miało pozytywny wpływ na przewietrzanie terenu.

5.4 WPLYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej w rejonie ul. Kolberga. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu, nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, gdyż projekt nie przewiduje wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, eksploatacja kopalin czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Przekształcenia powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji, tym bardziej, że część terenów jest już zabudowana, a skala przekształceń będzie nieznaczna.

5.5 WPLYW NA GLEBY

Przy powstaniu planowanej zabudowy istniejące tu gleby ulegną degradacji w wyniku zajętości terenu. Dotyczyło to będzie tych fragmentów, gdzie planowana jest realizacja funkcji mieszkaniowej wzdłuż ul. Kolberga. Występują tu głównie słabe jakościowo i nie będące w użytkowaniu oraz odłogowane gleby klasy RV. Na pozostałym obszarze pozostawia się wolne od zabudowy duże powierzchnie gruntów rolnych. W świetle obowiązujących przepisów, zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161), przekształcenie gleb klasy I-III na cele nierolnicze (poza obszarami miast) oraz gruntów leśnych na cele nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymaga zgody odpowiedniego organu. Na terenie objętym planem nie występują gleby klasy I-III, stąd brak jest konieczności uzyskania zgody właściwego ministra. Tereny leśne pozostawia się w bieżącym zagospodarowaniu – jako ZL, nie zachodzi więc konieczność uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

5.6 WPLYW NA ZASOBY NATURALNE

Na analizowanym obszarze występuje udokumentowane złożę węgla kamiennego, obszar oraz teren górniczy, które zostały one wskazane w projekcie planu. Nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska. W związku z możliwością wystąpienia wpływów eksploatacji zaleca się na etapie projektowym każdorazowo uwzględnienie aktualnych czynników geologiczno-górniczych.

5.7 WPLYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Wprowadzenie przewidzianej w projekcie planu zabudowy mieszkaniowej w rejon ul. Kolberga, który na dzień dzisiejszy użytkowany jest w sposób rolniczy (odłogowane grunty orne) spowoduje, zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi zanikaniem roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych. Teren wzdłuż ul. Kolberga ulegnie przekształceniu w kierunku zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi zostaną z tych obszarów wyparte, jednak ze względu na niewielką skalę mpzp, oddziaływanie to będzie nieznaczne. Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych dróg, a jedynie utrwala istniejący układ komunikacyjny. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie doliny Mąkowca, Pacwowych Stawów oraz terenów rolnych wolnych od zabudowy. Ustalenia te uznaje się za niezwykle ważne, gdyż zabezpieczają teren przed niekontrolowaną zabudową i stanowią przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które wystąpią w rejonie ul. Kolberga.

Reasumując, na terenach przewidzianych w planie do urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a ustalenia planu nie przyczynią się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.8 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody, zatem nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Pacwowe Stawy zostały wskazane do objęcia ochroną, a projekt planu pozostawia je wolne od zabudowy, nie prognozuje się więc zagrożenia dla walorów krajobrazowych i przyrodniczych doliny Mąkowca.

5.9 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Realizacja ustaleń planu spowoduje nieznaczne zmiany w krajobrazie zachodniej części analizowanego obszaru, na skutek uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ul. Kolberga. Obecnie na terenie tym występuje mozaika krajobrazu rolniczego oraz zabudowy jednorodzinnej, zaś na skutek realizacji ustaleń planu znacznie przeważać krajobraz z ekstensywną zabudową mieszkaniową. W zapisach projektu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie krajobrazu. Jednak niewątpliwie niezwykle istotne są tu również niuanse, będące poza kompetencjami planu, jak np. utrzymanie porządku na posesji. Najistotniejszym ustaleniem planu jest pozostawienie Pacwowych Stawów i doliny Mąkowca jako terenów wolnych od zabudowy, w celu ochrony ich walorów krajobrazowych oraz przyrodniczych. W tej części obszaru krajobraz nie ulegnie zmianie – pozostanie mozaika terenów rolnych, zadrzewień i stawów.

5.10 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na przedmiotowym obszarze znajduje się stanowisko archeologiczne, dla którego projekt planu wprowadza szczegółowe zasady ochrony, nie przewiduje się zatem zagrożenia dla zabytków archeologicznych i obiektów o wartościach kulturowych.

5.11 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.11.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym systemem monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym problemem jest poszerzenie funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Zjawisko to może dotyczyć nowych terenów, które wskazano wzdłuż ul. Kolberga. W celu przeciwdziałania temu zjawisku projekt planu ustala następujące zasady zaopatrzenia w ciepło:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną;
- nakaz stosowania proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały NR V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624).

Ustalono również nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zakaz lokalizowania usług, których działalność może powodować ponadnormatywną uciążliwość wykraczającą poza działkę, do której inwestor posiada prawo do dysponowania. Od 1 września 2017 r. na terenie województwa śląskiego obowiązuje tzw. uchwała antysmogowa¹¹, dzięki której również i w gospodarstwach domowych nastąpi ograniczenie możliwości lokalizowania źródeł ciepła wykorzystujących najgorsze jakościowo paliwa.

¹¹ Uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

W związku z ustaleniami uchwały antysmogowej oraz stosunkowo niewielkim wzrostem powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, nie przewiduje się znaczącego wzrostu zanieczyszczeń powietrza. Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami – bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywał będzie obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Nie przewiduje się zagrożenia ze strony układu komunikacyjnego, gdyż plan nie wprowadza nowych odcinków dróg.

5.11.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (produkcyjnych, usługowych, czy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części, tj. w ust. 2 tego artykułu pojawia się nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinny powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. rozległe tereny przemysłowe w pobliżu obszarów chronionych akustycznie. Jednak niewątpliwie wprowadzenie urbanizacji na nieużytkowane dotychczas tereny może spowodować pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym.

Po wprowadzeniu zabudowy mieszkaniowej poszczególne tereny „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, takimi jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego osoby wybierające to miejsce w celu przyszłego zamieszkania powinny być świadome. Projekt planu nie wprowadza jakichkolwiek nowych dróg, nie przewiduje się więc zagrożenia w tym zakresie.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem, jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek ponadnormatywnych wartości, właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W projekcie planu, zgodnie z art. 114 ust. 1 Prawa Ochrony Środowiska wskazano, które z terenów należą do poszczególnych rodzajów terenów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 1.

W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia, takie jak np.: prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W sytuacji zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń można zaliczyć np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urządzeń, montaż odciągów spalin, odpowiednia lokalizacja emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.11.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza odrębnych zapisów z zakresu lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Jest to zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1537 ze zm.). Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

5.11.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na powstawanie nowej zabudowy niewątpliwie wzrośnie ilość powstających odpadów, choć nie będzie to wzrost znaczący i będą one zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemem kontroli, stojącymi poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1987 z późn. zm.), ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1289), jak również uchwały Rady Gminy. Nie ma zatem potrzeby ani ustawowej delegacji do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu, w którym ustalono jedynie, by kwestie te były rozwiązywane zgodnie ze stosownymi aktami prawnymi, dotyczącymi gospodarki odpadami.

5.11.5 TERENY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ

Na analizowanym obszarze nie występuje zagrożenie powodziowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

5.11.6 ZAGROŻENIE RUCHAMI MASOWYMI ZIEMI

Na analizowanym obszarze nie występują zjawiska osuwiskowe, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów dotyczących tego typu zjawisk.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu ze względu na swoją skalę, wprowadzone funkcje oraz odległość od granic Rzeczypospolitej Polskiej, nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym w szczególności:

w zakresie zaopatrzenia w wodę:

- zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej;
- dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;

w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych:

- odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej;
- dopuszczenie stosowania: przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do ziemi;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z ustanowienia aglomeracji Chełm Śląski wyznaczonej Uchwałą Nr V/14/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 października 2015r. w sprawie wyznaczenia Aglomeracji Chełm Śląski (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 4 listopada 2015r., poz. 5434);

w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:

- w wypadku technicznych możliwości nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej wybudowanej do ich obsługi lub retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, z możliwością ich wtórnego wykorzystania;
- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek i budynków do kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele

budowlane, poprzez: odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub retencjonowanie z możliwością wtórnego wykorzystania;

w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- zasilanie w energię elektryczną średniego i niskiego napięcia liniami napowietrznymi lub kablami podziemnymi;
- dopuszczenie lokalizowania stacji transformatorowych;

w zakresie zaopatrzenia w gaz:

- zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej;
- dopuszczenie stosowania indywidualnych zbiorników z gazem płynnym;

w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną:

- indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię cieplną;
- nakaz stosowania proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza;
- nakaz uwzględnienia wymogów wynikających z uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624);

w zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- gospodarowanie odpadami w sposób zgodny z przepisami odrębnymi;

w pozostałym zakresie:

- szczegółowe zapisy dotyczące zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;
- uwzględniono występowanie stanowiska archeologicznego;
- uwzględniono występowanie Pacwowych Stawów i doliny Mąkowca wraz z jej walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi poprzez pozostawienie jej w stanie obecnym, wolnym od zabudowy;
- uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego, obszaru i terenu górniczego.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej, której zakres zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 Prawa ochrony środowiska może zostać określony w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska, w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na terenach objętych planem, ani w ich pobliżu, nie występują obszary Natura 2000, a projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność tych obszarów, stąd nie zachodzi konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień planistycznych generalnie należeć może:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rejestrowanie wniosków o ich sporządzenie lub zmianę i gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- ocena zgodności wydanych decyzji i pozwoleń budowlanych z mpzp,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,

- oceny rozwoju gospodarczego (np. przedsiębiorczości, rozwoju budownictwa, powierzchni urządzonych terenów zieleni).

Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wpływ ustaleń projektu tego planu na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywania standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian – kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane będą corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto w zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są: jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz inne jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów tej dziedziny (np. IMGW, RZGW).

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy Chełm Śląski dla terenu w rejonie ulic Kolberga, Wiosennej i Techników. Do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr XXXIX/225/2018 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 15 lutego 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu w rejonie ulic Kolberga, Wiosennej i Techników. Jego celem jest niedopuszczenie do ekspansji zabudowy na tereny, które nie są do tego przewidziane w obowiązującej Zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski i jednocześnie umożliwienie procesów inwestycyjnych na obszarach przewidzianych pod urbanizację.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Pod względem administracyjnym analizowany obszar o powierzchni ok. 75 ha, zlokalizowany jest w województwie śląskim, w powiecie bieruńsko-lędzińskim, w północnej części gminy Chełm Śląski. Jego południową granicę wyznacza ul. Techników, zaś zachodnią ul. O. Kolberga oraz linia kolejowa nr 138 relacji Oświęcim - Katowice. Północna granica prowadzi linią lasu, będącą jednocześnie granicą administracyjną z gminą Imielin, natomiast wschodnia przebiega równolegle do ul. Wiosennej, w odległości ok. 40 metrów na zachód od niej. W budowie geologicznej analizowanego terenu udział biorą osady triasowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe zalegające na starszych utworach karbońskich. Przez jego centralną część przepływa ciek Mąkowiec, którego źródła znajdują się nieopodal, na północ od granic analizowanego obszaru, na terenach leśnych miasta Imielin. Mąkowiec, po przyjęciu wód Dopływu spod Błędowa, uchodzi do Potoku Goławieckiego, który z kolei wpływa bezpośrednio do Wisły (na terenie miasta Bieruń). Na Mąkowcu ulokowane zostały Pacwowe Stawy, na które składa się ciąg trzech zbiorników o powierzchniach: ok. 1,3 ha, 2,1 ha oraz 5 ha. Pierwszy z ww. stawów znajduje się poza zachodnią granicą opracowania oraz linią kolejową. Wszystkie użytkowane są przez Koło Polskiego Związku Wędkarskiego nr 17 Imielin jako stawy wędkarskie. Cechuje je pozbawienie pasów szuwarów czy większych trzcinowisk, w celu umożliwienia dostępu wędkarzom, ale zdarzają się tu również powierzchnie o bardziej naturalnym charakterze. Na terenie objętym planem występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych i karbońskich, nie wydzielono tu jednak głównych zbiorników wód podziemnych. W głębokim podłożu znajdują się złoża węgla kamiennego i metanu, ustanowiono tu również obszar i teren górniczy. Zgodnie z mapą glebowo-rolniczą, niemal na całym analizowanym mpzp występują gleby w typie czarnych ziem. Jedynie w niewielkiej, północno-wschodniej części wyróżnia się gleby brunatne wylugowane i kwaśne, zaś wszystkie gleby w dolinie Mąkowca zostały zaliczone do kompleksu użytków zielonych średnich. W południowo-zachodniej części (rejon ogródków działkowych) występują kompleksy zbożowo pastewne słabe (9), zaś w północno-wschodniej - kompleksy żytnie dobre (5). Według mapy bonitacyjnej gleb znajdują się tu grunty orne, pastwiska i łąki słabszych klas: RV, LV i VI oraz Ps V i VI. Miejscami tylko występują nieco lepsze jakościowo gleby klasy RIVb. Pomimo ww. cech, gleby te w zdecydowanej większości pozostają w użytkowaniu, jedynie bardziej podmokłe fragmenty są ugorowane. W południowo-wschodniej części obszaru znajduje się ogród działkowy „Nowość”, również pozostający w zagospodarowaniu rolniczym, zgodnie ze specyfiką tego typu obiektów. Analizowany teren położony jest w dolinie Mąkowca oraz na jej skrzydłach. W części południowo-zachodniej znajduje się Rodzinny Ogród Działkowy „Nowość”, zaś w południowo-wschodniej - teren boiska sportowego wraz z zapleczem. Wzdłuż ul. Kolberga, w zachodniej części obszaru znajduje się kilka powstałych w ostatnim czasie budynków mieszkaniowych jednorodzinnych. W północno-zachodniej części planu znajduje się zespół stawów tzw. Pacwowe Stawy, które pozbawiono pasów szuwarów czy większych trzcinowisk, by umożliwić dostęp wędkarzom, choć zdarzają się tu również powierzchnie o bardziej naturalnym charakterze. Najciekawszym pod względem przyrodniczym i związanym ze stawami obiektem jest teren położony na wschód od grobli ostatniego ze zbiorników. Znajdują się tu podmokłe zadrzewienia o charakterze łągowym z olchą

czarną i wierzbami. Na pozostałym obszarze doliny Mąkowca występują głównie grunty orne oraz powierzchnie łąk i pastwisk. W niższych położeniach, które są zawilgocone na skutek zmian ukształtowania związanych z podziemną eksploatacją górnictw, wyróżnia się fragmenty trzcinowisk i zadrzewień o charakterze łągowym, zaś w południowej części doliny Mąkowca, w rejonie ul. Techników, znajdują się zabudowania oczyszczalni ścieków.

Na analizowanym obszarze nie występują żadne formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.). Stawy Pacwowe były proponowane do objęcia ochroną zarówno w opracowaniu ekofizjograficznym, jak i w suikzp gminy. Dokumenty te nie precyzują konkretnej formy ochrony, wskazują jednak na konieczność ochrony walorów krajobrazowych. Wśród form ochrony przyrody odpowiednio byłyby tu: obszar chronionego krajobrazu, zespół przyrodniczo-krajobrazowy lub użytek ekologiczny. Ważne jest by teren doliny pozostał wolny od zabudowy. Na obszarze objętym planem nie występują zabytki ujęte w rejestrze zabytków lub w ewidencji zabytków za wyjątkiem stanowiska archeologicznego 15/101-49 AZP, które zostało wskazane w projekcie planu, zarówno na rysunku, jak i w części tekstowej.

W wyniku powstania nowych terenów zurbanizowanych może wystąpić wpływ na wody powierzchniowe i podziemne, jednak projekt planu wprowadza odpowiednie zapisy dotyczące odprowadzania ścieków. Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna zostaną przekształcone na terenach wskazanych do urbanizacji. Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują istniejące formy ochrony przyrody, zatem nie przewiduje się zagrożenia tego komponentu środowiska. Wprowadzenie przewidzianej w projekcie planu zabudowy mieszkaniowej w rejon ul. Kolberga, który na dzień dzisiejszy użytkowany jest w sposób rolniczy (odłogowane grunty orne) spowoduje, zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi zanikaniem roślinności naturalnej na rzecz gatunków obcych. Teren wzdłuż ul. Kolberga ulegnie przekształceniu w kierunku zwartej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, charakterystycznej dla podmiejskich dzielnic. Roślinność i zwierzęta związane do tej pory z gruntami rolnymi zostaną z tych obszarów wyparte, jednak ze względu na niewielką skalę mpzp, oddziaływanie to będzie nieznaczne. Projekt planu nie przewiduje żadnych nowych dróg, a jedynie utrwała istniejący układ komunikacyjny. Jego najistotniejszym ustaleniem jest pozostawienie doliny Mąkowca, Pacwowych Stawów oraz terenów rolnych wolnych od zabudowy. Ustalenia te uznaje się za niezwykle ważne, gdyż zabezpieczają teren przed niekontrolowaną zabudową i stanowią przeciwwagę dla procesów urbanizacyjnych, które wystąpią w rejonie ul. Kolberga. Nie zakłada się zagrożenia związanego z pogorszeniem jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D. i inni: „Mapa sozologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Absalon D. i inni: „Mapa hydrologiczna w skali 1:50 000 Arkusz M3463C Oświęcim, Przedsiębiorstwo „GEPOL”. Poznań, 2002 r.;

Biernat S., Kryowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Oświęcim, PIG, Warszawa 1958 r.

Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu 31.XII.2016 r. MŚ, PIG, Warszawa 2017 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl>;

Gatlik J., Mapa Hydrogeologiczna Polski ark. Oświęcim, PIG, Warszawa, 1997 r.

Główny Urząd Statystyczny – strona internetowa www.gus.pl;

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948r.;

Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1986 r.;

Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa Geologiczna Polski w skali 1:200000 ark. Kraków, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa, 1979 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa, 2001 r.;

Matuszkiewicz J.M.: Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla Gminy Chełm, Werona sp. z o.o., Katowice, czerwiec 2006 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne problemowe Gminy Chełm Śląski, PU Geograf, Dąbrowa Górnicza, listopad 2007 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl>;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Strzezińska K, Formowicz R., Mapa Geośrodowiskowa Polski, 1 : 50 000, ark. Oświęcim, PIG 2002 r.;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełm Śląski, przyjęty Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy Chełm Śląski z dnia 21 czerwca 2007 r.;

Wilanowski S., Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski, 1 : 50000, ark. Oświęcim, PIG 2001 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Techniczna, południowa granica obszaru objętego mpzp

Fot. 3 Boisko sportowe w południowo-wschodniej części obszaru

Fot. 2 Mąkowiec w południowej części obszaru, rejon ul. Technicznej

Fot. 4 Tereny rolne i dolina Mąkowca widziane z ul. Wiosennej

Fot. 5 Ul. Kolberga, zachodnia granica opracowania

Fot. 7 Pacwowe Stawy

Fot. 6 Pacwowe Stawy

Fot. 8 Podmokłe zadrzewienia o charakterze łągowym w dolinie Mąkowca,
na wschód od Pacwowych Stawów